

Ime predmeta 1	DROBILNIK - SEPARATOR
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.119.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	/
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Topilnica / Topilništvo, žganje rude

OPIS

Kratek opis	Drobilnik je umeščen v stavbo klasirnice na območju nekdanje Topilnice Rudnika živega srebra Idrija. Sestavljen je iz naslednjih delov, ki si sledijo od zgoraj navzdol: ploski bunkerski zapirač, jekleni členasti dozirni trak, predklasni vibrator, udarni drobilec, stikalna miza, resonančno horizontalno sito, žlebasti reverzibilni prevozni trak, »kojca« za ročno prebiranje rude ter končni bunker.
Mere	/
Materiali	Lito železo, elektromotorji, jeklena pločevina, umetna masa, les.

Datacija	1957
Avtor / Proizvajalec	Strojna tovarna Trbovlje

Slikovne priloge

Prvotna raba

Topilnico so modernizirali leta 1956, ko so zgradili stavbo klasirnice. Nato so stavbo opremili in v njej postavili drobilno-separacijsko napravo, ki so jo uporabljali vse do zaprtja proizvodnje živega srebra leta 1995. Drobilno-separacijska naprava, je drobila večje kose rude, preko raznih resonančnih sit in drsnikov, pa je bila nato ruda glede na granulacijo obenem tudi razvrščena v zato postavljene bunkerje. Nezdobljena ruda je iz zgornjih manjših bunkerjev, mimo ploskega, ročno reguliranega zapirala spolzela na predklasni vibrator z gostejšo mrežo, skozi katero so zleteli koščki do 10 mm. Večji kosi so potovali v udarni drobilec, ki je zdrobil rudo do 60 mm. Od tod je ruda prek kanala zdrsela na večje resonančno sito, skozi katerega so se presegali kosi rude do 40 mm. Ostali kosi, ki niso padli skozi slednjega so zdrseli prek žleba v »kojco«, kjer so jo ročno prebirali rudarji. Iz zbirnih bunkerjev je ruda drsela do podajalnika. Ta je doziral rudo v rotacijsko peč, kjer so jo žgali na temperaturi od 800 do 900 °C.

Sedanja raba

Rudniške objekte na območju Topilnice so večinoma nadomestile proizvodne hale z novo vsebino. V sredini pod klasirnico in v bližini kompleksa peči, je zaživel nov center za obiskovalce. Tu je na ogled stalna razstava „Od rude do kapljic živega srebra“. Znotraj razstave pa drobilno-separacijska naprava prikazuje način drobljenja in razvrščanja rude. Vsi objekti in stroji na območju topilnice imajo veliko zgodovinsko vrednost. To območje namreč predstavlja končno stopnjo razvoja v 500-letni zgodovini rudarjenja in tradicije žgalništva, saj so njene naprave in objekti delovali vse do zaprtja rudnika.

Prvotna lokacija

Na območju Topilnice Rudnika živega srebra Idrija, v stavbi klasirnice - 2357 Idrija – mesto, št. parcele 507/3 (vključno z stavbo št. 1613).

Sedanja lokacija	Ni spremembe
-------------------------	--------------

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	2017: Drobilno-separacijska naprava je bila restavrirana v sklopu prve faze ureditve celotnega kompleksa topilnice in oživitve dejavnosti v njem. Obnove klasirnice in izgradnje novega centra za obiskovalce je stala 2.332.810 EUR.
--------------------------------------	---

Sedanje stanje	dobro
-----------------------	-------

Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.
------------------------	-----------------------------

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg; - Odlok o razglasitvi tehniške dediščine v Idriji in njeni okolici za kulturne spomenike državnega pomena. Uradni list RS, št. 66/01, 55/02, 16/08; - Zakon o varstvu kulturne dediščine – ZVKD-1. Uradni list RS, št. 16/08, 20/09; - Čar, Jože, Terpin, Rafael. Stare žgalnice živosrebrove rude v okolici Idrije. Idrijski razgledi, 50/1, 2005, str. 80–105; - Kavčič, Ivica. Živo srebro: Zgodovina idrijskega žgalništva. Založba Bogataj, Idrija, 2008.
--	---

Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
----------------------	---------------------

Izpolnjeval je	Miha Kosmač
-----------------------	-------------

Datum objave	5. 3. 2018
---------------------	------------

Datum urejanja	Never
-----------------------	-------
